

טיפ-עלון

למורי העברית בימים של למידה מקרוב ומרחוק

17 בפברואר 2021
ה' באדר תשפ"א

הפיקוח על העברית
בקדם יסודי וביסודי

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

שאלה למפמ"ר

כיצד נבצע הערכה יעילה בעת הזאת?

דליה הלוי דרזנר: בין אם התלמידים חוזרים לבית הספר ובין אם נדרשת עדיין למידה מרחוק, חשוב לבצע מהלכי הערכה פנימיים שיאפשרו התאמה של ההוראה לתלמידים השונים בהתאם למיומנויות ולהישגים שצברו עד כה.

חשוב להימנע מביצוע ההערכה באופן המעורר תחושה של לחץ וחרדה, במיוחד לאור הרגישות הרבה בעת הזאת. נהפוך הוא, השתמשו בכלי ההערכה השונים באופן שיתמוך בתחושת המסוגלות של התלמידים ויאפשר לכם לבנות על החוזקות שיתגלו. בסרטון שלמטה תוכלו ללמוד על הערכה פנימית מקדמת למידה. היעזרו בכלי ההערכה שעומדים לרשותכם [באתר החינוך הלשוני ובאתר הראמ"ה](#).

שימו לב, הערכה אינה חייבת להיות אחידה לכלל הכיתה, אלא יכולה להשתנות בהתאם לצורכי המורים ולשמש כלי עבודה לתכנון הוראה מותאמת לשונות.

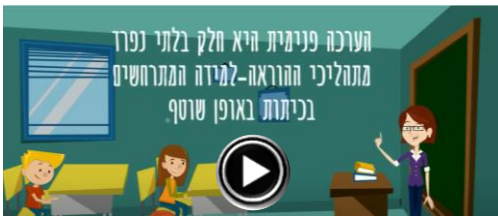
משימות ארוכות טווח

משימות ארוכות טווח מסייעות לשמור על רצף בלמידה מרחוק ומקרוב, מעודדות למידה עצמאית ומאפשרות גמישות בתהליך הלמידה. ניתן לשלב אותן בעבודה בקבוצות ולחזק קשרים חברתיים.

עקרונות חשובים להוראה:

- ❖ מעורבות המורה בצמתים מרכזיים לאורך התהליך להכוונה ולמתן משוב מקדם למידה
- ❖ פירוק המשימה הגדולה לשלבים ברורים ומוגדרים בזמן
- ❖ מתן כלים לניהול עצמי של הלומדים, למשל באמצעות מחוונים וכרטיסיות ניווט
- ❖ עידוד רפלקציה (דוגמה [לכרטיס משוב רפלקטיבי](#))
- ❖ מתן אפשרות בחירה לתלמידים תוך חיזוק המוטיבציה והמעורבות שלהם במשימה
- ❖ הפקת תוצר בעל ערך המשקף את הלמידה

דוגמאות למשימות ארוכות טווח בחינוך הלשוני: כתיבת יומן, עבודת חקר, קריאת ספר בשילוב [פעילויות המלוות את הקריאה](#), הכנת משחקים בנושאים לשוניים, הכנת [סרטון](#) או [הסכת](#) (פודקאסט), יצירת [כרזה](#).

כיצד נבצע הערכה מותאמת לשונות?

- ❖ נתאים את רמת הקושי של המשימה באופן שיאפשר לתלמיד להתמודד איתה.
- ❖ ניצור אווירה נינוחה, נאפשר חווית הצלחה ונעלה את המוטיבציה לביצוע המשימה.
- ❖ נציג משימה קצרה ונגישה שיכולה להשתלב במהלך שיעור.
- ❖ נגמיש מסגרת של זמן, נאפשר התאמות לקשיים ונתווך את המשימה במידת הצורך.
- ❖ נציע משוב דיאלוגי ונחזק מעורבות של הלומד בעקבות ההערכה.

דוגמה למבדק הבנת הנקרא מותאם לשונות - [לייל הגחליליות](#). המבדק כולל טקסט מידע קצר ברמת קריאה ד' ולצידו שש שאלות. המדריך למורה כולל מחוון, ניתוח של הטעויות, טופס תיעוד והמלצות לתיווך משתנה. בנספח מוצג הטקסט גם בניקוד מלא, ניקוד חלקי או בהגדלה, לטובת המתקשים בקריאה.

הצחוק הוא דבר נפלא בחיים... חפשו אותו בשירים ובסיפורים

בספרות ילדים מועצמת חשיבותו של ההומור כדרך **להפגת מתחים**. טקסטים הומוריסטיים מספקים לילדים **כלים להתמודדות עם חרדה ומתח**. הילדים נהנים מאי ההתאמה (דיסוננס קוגניטיבי) הנוצרת בין המציאות המוכרת לבין ההתרחשות ההומוריסטית ונאלצים להסביר אותה לעצמם באמצעות **דרכי חשיבה חדשות ויצירתיות**.

דוגמאות להומור בספרות: משחקי מצלול (ע.הלל), עולם הפוך (המפוזר מכפר אז"ר/ גולדברג), משחקי מילים (משגעת פילים/ אורלב), הומור של אי הבנה (אזוז ומוזו מכפר קקרוזו/ סידון), נונסנס ("אי-גיון"), גוזמה ובדיה, שבירת מוסכמות. **משנכנס אדר מרבין בשמחה... קראו וצחקו כל השנה!**

פורים בחינוך הלשוני

- ❖ במרחב הפדגוגי תמצאו מגוון עשיר של [פעילויות בנושא חג הפורים](#), לטיפוח האוריינות באמצעות שירים, סיפורים, חידונים, ועוד. הפעילויות מותאמות לשכבות א'-ו'.
- ❖ עוד במרחב הפדגוגי - [פורים בספרות](#) - מגוון פעילויות העוסקות בסיפורים ושירים לפורים. בנוסף תמצאו בקישור סרטונים שונים בנושא פורים, ופעילות הכנת עלילון (קומיקס).